

РОЛЬ АРТПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Чемоніна Л. В.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти
(Бердянський державний педагогічний університет), Україна

Ключові слова / Keywords: артпедагогіка / artpedagogics, колажування / collage, 3d інсталяція / 3d installation, перфоманс / performance.

Загальновідомо, що курс «Літературне читання» є органічною складовою освітньої галузі «Мови і літератури». Його основна мета передбачає розвиток дитячої особистості засобами читацької діяльності, формування читацької компетентності молодших школярів, яка є базовим складником комунікативної і пізнавальної компетентностей, ознайомлення учнів з дитячою літературою як мистецтвом слова, підготовку їх до систематичного вивчення курсу літератури в основній школі. У процесі літературного читання в учнів формуються ключові компетентності, а саме: уміння вчитися, загальнокультурна, комунікативна, інформаційна. Проаналізуємо окремі артпедагогічні технології в ракурсі можливостей ефективного формування згаданих вище компетентностей [1].

Молоде покоління виявляє цікавість до сучасних жанрів мистецтва, і тому ми вважаємо, що для формування свідомого читача і предметних компетенцій на уроках літературного читання доцільним буде використання таких

артпедагогічних технологій як колажування, 3d інсталяція та перфоманс.

Метод колажування полягає в прикріпленні (приклеюванні) до якої-небудь основи різноманітних матеріалів, що відрізняються від неї за кольором і фактурою. Матеріалом для колажу можуть бути глясові журнали, різноманітні зображення, природні матеріали, і предмети.

Популярність цієї технології полягає в тому, що при виготовленні колажу не виникає напруги, пов'язаної з відсутністю в того, хто створює колаж, художніх здібностей. Тому ця техніка дозволяє кожній дитині отримати успішний результат. Окрім того, на відміну від малюнка, де є авторство, колаж допускає колективну творчість, а вона, як відомо, більш потужно впливає на молодших школярів [2]. Так, на уроці літературного читання в 2 класі можемо запропонувати учням виконати таке завдання, об'єднавши їх у групи:

Завдання № 1

Розгляньте малюнки та природні матеріали. Зміст якої казки вони роз-

кривають? Створіть коллаж із поданих малюнків і матеріалів обраної вами частини казки. Об'єднайте створені колажі в необхідній послідовності для переказу змісту казки «Рукавичка».

Інсталяція – це сучасна художня техніка, яка використовує тривимірні об'єкти. Вона влаштовуються зазвичай у приміщенні. Елементами інсталяції можуть бути різні об'єкти. Символіка цих предметів, розташування їх у просторі саме і складають зміст інсталяції.

Ця технологія не потребує того, щоб її виконавці мали якісь художні здібності, тому створити інсталяцію може кожна людина. Хоча можлива і колективна творчість. Створити виставку 3д інсталяцій на певну тематику зовсім не складно, а зважаючи на те, що це дуже популярна в сучасному мистецтві технологія, цікавість серед дітей до такої виставки буде дуже великою [2].

Наприклад, на уроці пропонуємо дружокласникам ознайомитися з 3д інсталяцією (на фоні колосків пшениці, китиць калини та прапору нашої держави встановлені ляльки – хлопчик і дівчинка – в українських національних костюмах; перед ними на рушнику – каравай) і зробити припущення:

Завдання № 2

Роздивіться інсталяцію. Спробуйте назвати тему розділу, твори якого вивчатимуться наступні кілька уроків («Добридень тобі, Україно моя!»).

Перфоманс є формою образотворчого мистецтва, де художні образи є не статичними, а живими, рухливими. Її важко назвати виставою, хоча все, що

відбувається під час перформансу є результатом роботи режисера та виконавців. Проте в центрі уваги глядачів залишаються створені художником образи. Перфоманси поступово стають популярними і все ширше використовуються під час уроків у сучасних закладах освіти [2].

Можливості застосування цієї стратегії на уроці літературного читання є багатоваріантними. Так, дружокласникам у процесі вивчення однієї з літературних казок за підручником В. Науменко доцільно запропонувати перфоманс – танець Попелюшки і Принца на балу у виконанні старшокласників, наприкінці якого головна героїня зникає, гублячи чобіток. Після перегляду пропонуваного дійства учні мають дати відповідь на поставлені вчителем запитання. Наприклад:

Діти, чи здогадалися ви, зі змістом якої казки ми ознайомимося сьогодні на уроці?

Що вам допомогло відгадати назву казки?

Може, хтось знає ім'я і прізвище автора цього твору?

Література

1. Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html. – Назва з екрана. – Дата звернення: 28.03.18.
2. Крок до толерантності: використання арт-технологій у захисті прав дітей-біженців: навч.-метод. посіб. / Р. Безпальча, М. Григорівна, Я. Немая [та ін.]. – К.: Школа Рівних Можливостей, 2010. – 24 с.